Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τήν Δευτέραν, 11ην / 24ην Ἰανουαρίου 2022, ἑωρτάσθη ὑπό τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἑορτή τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου εἰς τήν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἱεράν Μονήν τήν κειμένην εἰς τήν περιοχήν τῆς ἐρήμου τῆς Ἰουδαίας μεταξύ τοῦ Χωρίου τῶν Ποιμένων καί τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα.

Κατά τήν ἑορτήν αὐτήν ἡ Ἐκκλησία ὅλη, ἰδίᾳ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων ἀναμιμνῄσκεται ὅτι ὁ ἅγιος Θεοδόσιος κατήγετο ἐκ τῆς κώμης Μωγαρισσοῦ τῆς Καππαδοκίας καί προσῆλθεν εἰς τήν Ἁγίαν Γῆν τό ἔτος 451 καί ἐμόνασεν ἀρχικῶς εἰς Μονήν τῆς περιοχῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἱκελίας· ἀκολούθως ἠσκήτευσεν ἐν ἡσυχίᾳ καί ἄλλῃ ἀσκήσει, προσευχῇ καί νηστείᾳ εἰς τήν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, ἕως ὅτου οἱ μοναχοί τῆς ἐρήμου διέγνωσαν τόν ἐνάρετον καί πεφωτισμένον ἄνθρωπον καί ἐζήτησαν ἀπό αὐτόν, νά ἀναλάβῃ τήν πνευματικήν καθοδήγησιν αὐτῶν εἰς Ἱεράν Μονήν.

Ἀναζητῶν τόπον ἱδρύσεως τῆς Μονῆς ὑπεδείχθη αὐτῷ ὑπό τοῦ Θεοῦ ἡ περιοχή δι' ἧς ἔφυγον δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τήν πατρίδα αὐτῶν οἱ Μάγοι, προσκυνήσαντες τό νεογέννητον βρέφος, τόν ἐν σαρκί τεχθέντα Χριστόν. Ἐνταῦθα ὁ ἅγιος ἵδρυσε Μονήν, ἡ ὁποία σταδιακῶς ἐξελίχθη εἰς Κοινόβιον καί περιέλαβε τέσσαρας Ἐκκλησίας μέ τετρακοσίους μοναχούς, ζῶντας εἰς κοινοβιακήν ζωήν, ἤτοι κοινήν λατρείαν, κοινήν ἐργασίαν, κοινήν τράπεζαν, ὑπακοήν πρός τόν Ἡγούμενον, ἕως ὅτου προετοιμασθοῦν καί κριθοῦν κατάλληλοι νά μονάσουν εἰς δυσκολωτέραν μορφήν μοναχικῆς ζωῆς, τήν Λαυρεωτικήν. Εἰς τήν Μονήν ταύτην ἦτο ὅρος ἀπαραίτητος ἡ ἐργασία, δι' ἧς οἱ μοναχοί συνετήρουν πτωχοκομεῖον καί γηροκομεῖον καί ἐνδεεῖς. Εἶχε δηλαδή ἡ Μονή κοινωνικόν χαρακτῆρα, διετήρει δέ καί ἐκπαιδευτήριον διά τούς μοναχούς. Ἐκ τῆς Μονῆς ταύτης προῆλθον οἱ ἅγιοι Μόδεστος καί Σωφρόνιος Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων καί ὁ συγγραφεύς τοῦ Λειμωναρίου Ἰωάννης ὁ Μόσχος.

Ὁ ἅγιος Θεοδόσιος ἦτο ὁμόπατρις, συνεργάτης καί συμπαραστάτης τοῦ ἁγίου Σάββα. Οἱ δύο μεγάλοι αὐτοί πατέρες εἰργάσθησαν ὁμοῦ διά τήν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστολογικοῦ δόγματος τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος (451 μ.Χ.), δηλαδή τοῦ δόγματος τῆς ἐν Χριστῷ μιᾶς ὑποστάσεως καί δύο φύσεων, τῆς θείας καί τῆς ἀνθρωπίνης, ἐναντίον τῶν Μονοφυσιτικῶν κύκλων, οἱ ὁποῖοι διέστρεφον τήν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπό τοῦ 5ου αἰῶνος ἕως τοῦ 7ου αἰῶνος ἡ Μονή ὑπό τόν ἅγιον Θεοδόσιον ὡς Ἔξαρχον τοῦ Κοινοβιακοῦ βίου διεδραμάτισε σημαντικόν ρόλον ὁμοῦ μετά τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα διά τήν ἀνάπτυξιν τοῦ μοναχισμοῦ καί τήν ἐπικράτησιν τοῦ Ὀρθοδόξου δόγματος.

Κατά τούς μέσους χρόνους, λόγῳ τῶν ἐπιδρομῶν ὑπῆρξε περίοδος παρακμῆς αὐτῆς. Εἰς τάς ἀρχάς τοῦ 20οῦ αἰῶνος προσῆλθον καί διηκόνησαν εἰς αὐτήν οἱ Κρῆτες μοναχοί Γαλακτίων καί Λεόντιος. Περί τά μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἀνήγειρεν ἐπί τοῦ ἡμικατεστραμμένου ἀρχικοῦ ναοῦ νέον Ναόν ὁ ἐκ Κρήνης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προερχόμενος μακαριστός Μητροπολίτης Μαδάβων Βαρθολομαῖος, ὢν ἐνταφιασμένος εἰς τό προαύλιον τοῦ Ναοῦ . Τοῦτον διεδέχθη ὁ μακαριστός Ἀρχιμανδρίτης

Ὑάκινθος περί τά 1965 καί ἀκολούθως διεδέχθη αὐτόν ὁ νῦν ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης π. Ἱερόθεος ὑπηρετῶν ἀπό τεσσαρακονταετίας καί πλέον καί τελέσας σημαντικόν ἔργον ἀνακαινίσεως τῆς Μονῆς, ἱδρύων νέαν πτέρυγα καί ἔργον προστασίας τῆς περιουσίας πέριξ τῆς Μονῆς, μετά πολλῶν κόπων καί μόχθων.

Εἰς τήν ἐν λόγῳ ἱστορικήν Μονήν προεξῆρξεν πρός τιμήν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου εἰς νυκτερινήν θείαν Λειτουργίαν ὁ Μακαριώτατος, συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου καί Πέλλης κ. Φιλουμένου, τῶν Ἁγιοταφιτῶν Ἱερομονάχων π. Εὐδοκίμου καί π. Ἰγνατίου, τοῦ π. Γιοῦσεφ, τοῦ Ἀρχιδιακόνου π. Μάρκου καί τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Εὐλογίου, ψαλλόντων τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Συμεών καί τοῦ κ. Βασιλείου Γκοτσοπούλου.

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τόν θεῖον λόγον ὡς ἔπεται:

“Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα· ἀγαλλιάσθω ἔρημος καί ἀνθήτω ἐς κρίνον καί ἐξανθήσει καί ὑλοχαρήσει καί ἀγαλλιάσεται τά ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου» (Ἡσ. 35, 1-2), βοᾷ καί λέγει ὁ Προφήτης Ἡσαΐας.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Τό φῶς τό ἀληθινόν, τό Πνεῦμα τό Ἅγιον, τό ἐν εἴδει περιστερᾶς ἐπιφανέν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ τῆς ἀσκήσεως τοῦ Ὁσίου πατρός ἡμῶν θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, ἀλλά καί τῷ τόπῳ τοῦ ἄντρου (τοῦ σπηλαίου) τῶν Μάγων, ἵνα ἑορτάσωμεν τήν σεπτήν μνήμην αὐτοῦ.

Κατά τάς ἁγίας καί ἑορτίους ταύτας ἡμέρας τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ ἐν Βηθλεέμ καί τῶν ἁγίων θεοφανείων ἐν τοῖς ρείθροις τοῦ Ἰορδάνου, ἀλλά καί τῶν ἀγραυλούντων ποιμένων ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν, ὡς καί τῶν ἐντεῦθεν διελθόντων Μάγων μέ τά δῶρα αὐτῶν, ὄντως ἀγάλλεται ἡ ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου καί πᾶσα ἡ ἔρημος τῆς Ἰουδαίας.

Καί ἡ μέν ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου ἀγάλλεται, διότι ὡς λέγει ὁ ὑμνῳδός: «Τὸ ἀληθινὸν φῶς ἐπεφάνη, καὶ πᾶσι τὸν φωτισμὸν δωρεῖται, βαπτίζεται Χριστὸς μεθ’ ἡμῶν, ὁ πάσης ἐπέκεινα καθαρότητος· ἐνίησι τὸν ἁγιασμὸν τῷ ὕδατι, καὶ ψυχῶν τοῦτο καθάρσιον γίνεται• ἐπίγειον τὸ φαινόμενον, καὶ ὑπὲρ τοὺς οὐρανοὺς τὸ νοούμενον• διὰ λουτροῦ σωτηρία• δι’ ὕδατος τὸ Πνεῦμα, διὰ καταδύσεως, ἡ πρὸς θεὸν ἡμῶν ἄνοδος γίνεται• θαυμάσια τὰ ἔργα σου Κύριε! δόξα σοι». Ἡ δέ τῆς Ἰουδαίας ἔρημος ἀγάλλεται, διότι ἐν αὐτῇ πεφύτευται ἡ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων ἡ ἰσάγγελος πολιτεία τῶν θεοφόρων μοναστῶν Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου, θεοκτίστου τοῦ ὁσίου καί θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου καί πολλῶν ἄλλων, ὧν «ἐπιλήψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος», (Ἑβρ. 11,32).

Ὁ Ὅσιος Πατήρ ἡμῶν θεοδόσιος ζηλωτής ἔνθερμος ὢν τῆς ἐν οὐρανοῖς ἀγγελικῆς πολιτείας ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς γενετείρας πατρίδος αὐτοῦ Μωγαρισσοῦ τῆς Καππαδοκίας εἰς τήν Ἁγίαν Γῆν, ἵνα βαδίσῃ ἐπί τῶν φυσικῶν καί πνευματικῶν ἰχνῶν τοῦ ἐν σαρκί ἐπιδημήσαντος εἰς παγκόσμιον σωτηρίαν Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Ἐλθών εἰς Ἱεροσόλυμα καί προσκυνήσας τόν ζωηφόρον τοῦ Ἀναστάντος

Χριστοῦ Τάφον κατέφυγεν ὡς ἄλλη διψῶσα ἔλαφος παρά τούς πόδας τῶν μεγάλων εἰς Χριστόν παιδαγωγῶν καί καθηγητῶν τῆς ἐρήμου τῆς Παλαιστίνης, ὡς καί εἰς τούς πόδας τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀσκουμένου Συμεών τοῦ Στυλίτου, παρά τῶν ὁποίων τήν μέλλουσαν αὐτῷ πρός ἀρετάς ἐπίδοσιν ἐμυήθη.

Τοῦτο ἔπραξεν ὁ φωσφόρος γενόμενος Θεοδόσιος, ἀκούων εἰς τήν φωνήν τοῦ ψαλμῳδοῦ: «ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου· καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με· διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου· καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει». (Ψαλμ. 17, 33-36).

Ὄντως ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ ἐν Χριστῷ παιδεία καί μάθησις διά παιδαγωγικῶν τρόπων, πατρικῶν συμβουλῶν καί δοκιμασιῶν ἐκ τῶν παγίδων καί μεθοδειῶν τοῦ διαβόλου (πρβλ Ἐφ. 6,11), ἐκραταίωσεν τόν θεσπέσιον Θεοδόσιον καί κατέστησεν αὐτόν κοινωνόν τῶν ἀρρήτων τοῦ θεοῦ μυστηρίων, γενόμενον αὐτόν μιμητήν τοῦ θείου Παύλου, «τοῦ ἁρπαγέντος εἰς τόν οὐρανόν καί ἀκούσαντος ἄρρητα ῥήματα», (Πρβλ. 2 Κορ. 12,2). Τοῦτο ἐξ ἄλλου ἐπιβεβαιοῖ καί ὁ ὑμνῳδός αὐτοῦ λέγων: «Γνόφον νοητόν, φωτὸς τοῦ θειοτάτου, σὺ ὑπεισδύνας θεοδόσιε, καὶ πλάκας δακτύλῳ θεοῦ, ἐγγραφείσας τῇ καρδίᾳ σου, τὰ εὐσεβείας δόγματα, ἔφερες τοῖς φοιτῶσι, βίβλον ζωῆς παμμακάριστε».

Κατά τόν ἔγκριτον ἱστορικόν Κύριλλον τόν Σκυθοπολίτην, ὁ μακάριος Θεοδόσιος ἀνεδείχθη προασπιστής τῆς ὑγιαινούσης Ὀρθοδόξου πίστεως, δηλονότι «τῶν δογμάτων τῆς εὐσεβείας», τά ὁποῖα διεστρέφοντο ὑπό «διεφθαρμένων ἀνθρώπων τόν νοῦν καί ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας», (Α΄ Τιμ. 6,5), κατά τόν θεῖον Παῦλον.

Τοιοῦτοι ἦσαν «οἱ κατά τήν ἔρημον σχισματικοί μοναχοί τῇ καθολικῇ μή κοινωνοῦντες Ἐκκλησίᾳ, ἀλλά τῇ Εὐτυχοῦς καί Διοσκόρου ὑπαγόμενοι φιλονεικίᾳ τε καί κακοδοξίᾳ».

Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀξιομακάριστος Θεοδόσιος ἀφιχθείς εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπί τῆς βασιλείας τοῦ θεοφιλοῦς αὐτοκράτορος Μαρκιανοῦ (396-457 μ.Χ.) ἐφιλοξενήθη ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Δαυΐδ παρά Λογγίνῳ τινί γέροντι Καππαδόκῃ τοῦ τάγματος ὄντι τῶν Σπουδαίων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν Ἀναστάσεως», δηλονότι τῆς σημερινῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος. Οὗτος δέ ὁ γέρων Λογγῖνος, λαβών τόν μακάριον Θεοδόσιον «παρέθετο τῇ μακαρίᾳ καί ἐν ἁγίοις Ἰκελίᾳ, τήν τοῦ Καθίσματος τῆς Θεοτόκου Ἐκκλησίαν τό τηνικαῦτα οἰκοδομούσῃ …, ἥτις [Ἰκελία] τόν ἱερόν τοῦτον νεανίαν δεξαμένη Θεοδόσιον καί ψάλτην εὐφυέστατον αὐτόν εὑροῦσα ἐγκαταλέγει τῷ τάγματι τῶν αὐτόθι ὑπ' αὐτήν Σπουδαίων [μοναχῶν] εὐλαβῶν ὄντων· τῆς μακαρίας Ἰκελίας τελειωθείσης [= θανούσης], ἐγχειρίζεται αὐτός τήν τοῦ τόπου οἰκονομίαν.

Ὁ ὅσιος Πατήρ ἡμῶν Θεοδόσιος ὠνομάσθη Κοινοβιάρχης, διότι ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐπωνύμῳ καί ἱστορικῇ αὐτοῦ Μονῇ, συνέστησε τό ἑαυτοῦ Κοινόβιον «καί ἀπό τότε ἤρξαντο πολλοί προστρέχειν αὐτῷ, παρακαλοῦντες συνοικῆσαι αὐτῷ καί αὐτός δεχόμενος αὐτούς [ἐννοεῖται ὡς μοναχούς], ὡδήγει πρός τό τέλειον θέλημα τοῦ θεοῦ καί συνήργει αὐτῷ εἰς πάντα ὁ θεός καί " ἦν ἀνήρ ἐπιτυγχάνων" ὡς ὁ Ἰωσήφ (Γεν. 39,2). Μέ ἄλλα λόγια, ἐγνώριζεν ὁ Θεοδόσιος ὅτι ὁ Κύριος ἦτο μαζί του καί ὅσα κάμνει τά εὐοδώνει ὁ θεός.

Τόν μέγαν τῆς ἐρήμου πολιστήν καί τῆς οἰκουμένης φωστῆρα πολύφωτον παρακαλέσωμεν, ἵνα ταῖς ἱκεσίαις αὐτοῦ σύν ταῖς πρεσβείαις τῆς ὑπερευλογημένης θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μητρός τοῦ θεοῦ κατευθύνῃ τόν νοῦν καί τήν καρδίαν ἡμῶν πρός τό τέλειον θέλημα τοῦ θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ. Μετά δέ τοῦ ὑμνῳδοῦ εἴπωμεν: «Μή ἐπιλάθῃ καί νῦν τῆς ποίμνης σου, παμμάκαρ θεοδόσιε, ἀλλά πρεσβείαις σου πρός Κύριον [τόν ἐν Ἰορδάνῃ ὑπό Ἰωάννου βαπτισθέντα] σῶσον ἡμᾶς δεόμεθα» Ἔτη πολλά καί εὐλογημένα. Ἀμήν".

Ἅμα τῇ ἀπολύσει ὁ πολιός καί ρέκτης Ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος παρέθεσεν ἁπλοῦν μοναστηριακόν κέρασμα.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας